

Atskaite par dalību COPA – COGECA un Eiropas Komisijas

rīkotajā darba grupā

Graudaugi, eļļas augi un proteīnaugi

2. un 4. oktobrī 2013., Brisele

Izskatāmais jautājums:

Tirgus situācija - graudaugi un rapši

Kopsavilkums/ ieteikumi/ secinājumi/ veicamie darbi

Kopumā Eiropas Savienībā graudaugu raža un ražība, it īpaši kviešu, ir augstāka nekā pagājušajā gadā par 10-11%. Arī no pārējās pasaules par graudu ražu ir optimistiskas prognozes un tas viss kopumā spiež graudu cenas uz leju visā pasaules tirgū.

Arī rapšu kopražas prognozes Eiropas Savienībā ir augstākas, sasniedzot > 20 milj. t. Optimistiskas ziņas par ražu ir arī no Kanādas, Austrālijas, Krievijas un Ukrainas.

Izskatāmais jautājums:

ILUC

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Šī programma, kas paredz nākotnē limitēt pārtikas kultūru (rapšu, graudaugu u.c.) izmantošanu biodegvielas ražošanā, šobrīd ir aktīvā saskaņošanas procesā. Tur tiek paredzēts vairāk atbalstīt jaunās biodegvielas, ko ražos no biomasas atliekām t.sk. no salmiem. Latvijas gadījumā būtu jāuzmanās no šādas biomasas izmantošanas biodegvielas ražošanā, jo salmi ir ļoti vērtīgs un nenovērtēts mēslojums augsnei.

Izskatāmais jautājums:

Neonikotinoīdi

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Somijas piemērs ir mums ļoti vērtīgs, jo tur zemnieku organizācijas ved sarunas ar vietējām iestādēm, par to kodināto vasaras rapšu sēklu izmantošanu 2014. gadā, kas ir palikušas atlikumā no šī gada. Ir likumīga iespēja šādu atļauju prasīt un arī saņemt, saskaņojot to ar Eiropas Komisiju. Iespējams, ka Latvijā tomēr ir lielāki šādu sēklu atlikumi nekā mēs domājam. Gan kooperatīvi, gan zemnieku sabiedriskās organizācijas var šādus pieteikumus iesniegt.

Izskatāmais jautājums:

Finanšu instrumenti graudu tirgū

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Ļoti interesanta diskusija kā lauksaimnieki izmanto biržas un nākotnes tirgus savu graudu

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBĀ

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

realizācijā. COPA-COGECA ir iesaistījusies ekspertu diskusijā ar Eiropas Komisiju par izmantotajiem finanšu instrumentiem un risku dalīšanu.

Aigars Šutka

Paraksts

**Atskaite par dalību Université libre de Bruxelles
rīkotajā darba grupā
Kviešu biotehnoloģijas un iespējas attīstīt kviešu audzēšanu pasaulē
3. oktobrī 2013., Brisele**

Šobrīd pasaulē kvieši nodrošina 21% no visām saražotajām kalorijām pārtikai un lopbarībai un 20% no visa saražotā proteīna.

Eiropā pēdējos gadu desmitos valda zināma stagnācija kviešu tehnoloģijās. 20 lielākajās kviešu audzētājās valstīs ražības pieaugums ir apstājies. 12 lielākajās valstīs ar relatīvi augstām ražām (pārsvārā Rietumeiropas valstis) ražības kāpums ir apstājies kopš 1995. gada. 7 valstīs ar relatīvi zemām ražām (pārsvārā Centrāl – un Austrumeiropas valstis) ražības pieaugums ir apstājies kopš 1975. gada.

Līdz šim pasaulē nav neviena kviešu biotehnoloģijas projekta, kas būtu ieviests ražošanā. Kopš 2000. gadu sākuma, kad ASV, Kanāda un Austrālija vienojās par šādu projektu īstenošanu, ir uzsākta aktīva pētniecība. Izmēģinājumi Kanādā ar HT (herbicīdu toleranti) kviešiem parādījuši + 9% ražas pieaugumu, par 16-26 \$ mazākas izmaksas uz ha un par 25- 50 \$ lielāku peļņu no ha.

Zinātnieki prognozē, ka apmēram 3 gadu laikā varētu tikt atklāts pilns kviešu genoms, kas dos iespēju daudz ātrāk un mērķtiecīgāk strādāt ar kviešu selekciju un biotehnoloģijām.

Ir izveidota globāla organizācija, kas nodarbojas ar kviešu, kā kultūrauga uzlabošanu. Organizācijā apvienojas, gan valstis un pētniecības iestādes, gan arī privātās kompānijas (www.wheatinitiative.org).

Šobrīd kviešu audzēšanā no ekonomiskā viedokļa daudz efektīvākas ir valstis ārpus Eiropas. ASV un Kanāda spēj saražot kviešus ar daudz zemāku pašizmaksu, pat iegūstot vidēji no ha daudz mazākas ražas kā Eiropā.

Aigars Šutka

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.